

bilimname 52, 2024/2, 307-337

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 02.05.2024, Kabul Tarihi: 10.10.2024, Yayın Tarihi: 31.10.2024

doi: 10.28949/bilimname.1477043

ANASINIFI ÖĞRETMENLERİ İLE 4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNİN SINIF YÖNETİMİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

 Ali ALBAYRAK^a

 Çiğdem APAYDIN^b

Öz

Bu araştırmada iki farklı kurum olan Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından, aynı yaş gruplarına yönelik, okul öncesi eğitim alanında, farklı açılardan eğitim veren; ilkokul bünyesindeki anasınıfında çalışan okul öncesi öğretmenleri ile 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları'nda çalışan öğreticilerin sınıf yönetimi açısından karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin ve öğreticilerin görüşleri, sınıf yönetiminin boyutları açısından incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma modeline uygun bir durum çalışmasıdır. Bu araştırmada bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında ilkokullarda görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni ile 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları'nda görev yapan 10 öğretici oluşturmaktadır. Veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Oluşturulan temalar bulgular kısmında maddeler halinde sunulmuştur. Bunlar: günlük eğitim akışını planlama, sınıfı etkileyen fiziksel değişkenler, davranış yönetimi, istenmeyen davranışların yönetimi, sınıf içi iletişimde kullanılan stratejiler ve yöntemler ve aile ile iletişim kurma yollarıdır. Elde edilen bulgular araştırma probleminin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla karşılaştırmalı tablolar halinde sunulmuş ve katılımcıların aynı tema ile ilgili doğrudan alıntıları karşılaştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre, okul öncesi öğretmenlerinin sınıfın imkanlarına ve çocukların gelişim basamaklarına uygun bütünsel bir yaklaşım sergiledikleri belirlenmiştir. Buna karşın, Kur'an Kursları'nda eğitim veren öğreticilerin sınıf yönetimi açısından sınırlı kaldığı ve sınıf yönetimine etki eden değişkenler ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Din Eğitimi, Sınıf Yönetimi, 4-6 yaş Grubu Kur'an Kursu Öğreticisi, Okul Öncesi Öğretmeni.

^a Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, alialbayrakk@hotmail.com

^b Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, cigdemapaydin@gmail.com

COMPARISON OF PRESCHOOL TEACHERS AND 4-6 YEAR OLD QURAN COURSE TEACHERS IN TERMS OF CLASSROOM MANAGEMENT

Abstract

The objective of this study is to undertake a comparative analysis of the approaches adopted by preschool teachers employed in the same age groups by two distinct institutions: the Ministry of National Education and the Presidency of Religious Affairs. The focus of this analysis is on the methods employed by these educators in managing their classrooms. For this purpose, the opinions of teachers and trainers were examined and compared in terms of the dimensions of classroom management. This research is a case study suitable for the qualitative research model. In this study, a holistic multi-case design was used. The study group comprises 10 pre-school teachers employed in primary schools during the 2022-2023 academic year and 10 instructors engaged in Quran courses for children aged 4-6. The data were analyzed by descriptive analysis. The themes created are presented in the findings section. These are: planning the daily flow of education, physical variables affecting the classroom, behavior management, management of undesirable behaviors, strategies and methods used in classroom communication, and ways of communicating with the family. The findings were presented together with comparative tables in order to solve the research problem more clearly, and direct comparisons were made with direct quotations of the participants related to the same theme. According to the research findings, it has been determined that preschool teachers adopt a holistic approach that is appropriate to the classroom resources and the developmental stages of the children. In contrast, it has been found that instructors teaching at Qur'an courses are limited in terms of classroom management and lack sufficient knowledge and skills regarding the variable affecting classroom management.

[The Extended Abstract is at the end of the article.]

Keywords: Religious Education, Classroom Management, 4-6 age Group Quran Course Instructor, Preschool Teacher.

Giriş

Okul öncesi eğitim, doğumdan itibaren, 72 aylık olana kadar geçen süreçte, çocukların yaş grubuna uygun gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurarak, toplumsal, eğitimsel ve gelişimsel hedefler içeren, çocukları ilköğretim sürecine hazırlayan sistemli bir eğitim sürecidir. Bu süreç çocuklara fırsat eşitliği sağlamayı amaçlayan bilinçli bir eğitim modelini

---

temsil eder (Gültekin Akduman, 2016). Bu yaş grubundaki çocuklara yönelik okul öncesi eğitim, resmi ve özel kuruluşlar tarafından kreş, bakımevi, anaokulu, anasınıfı, yuva ve gündüz bakım evi gibi çeşitli isimlerle sunulmaktadır. Ayrıca, Anne Çocuk Eğitim Vakfı, Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Türkiye Okul Öncesi Eğitimini Geliştirme Derneği gibi çeşitli sivil toplum örgütleri de bu eğitime çeşitli şekillerde katkıda bulunmaktadır (Deretarla Gül, 2008). Ayrıca 7 Nisan 2012 tarihli ve 28257 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile yaygın din eğitimi için belirlenen yaş aralığının kaldırılmasının ardından, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) tarafından 4-6 yaş grubu çocuklara yönelik Kur'an Kursları açılmış ve bu yaş grubuna eğitim verilmeye başlanmıştır.

Günümüzde, Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında, çocukların sosyal ve duygusal, dil, motor ve bilişsel gelişim alanlarında potansiyellerini en üst seviyeye çıkarmak, öz bakım becerilerini kazanmalarını sağlamak ve ilkokula hazırlanmalarını desteklemek amacıyla MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı uygulanmaktadır. Bu program, kazanım ve göstergeler temel alınarak 36-48 ay, 48-60 ay, 60-72 ay olmak üzere üç farklı yaş grubuna göre düzenlenmiştir. Programın temel özellikleri şunlardır: Program çocuk merkezlidir, esnek, sarmaldır, eklektiktir, dengelidir, oyun temellidir, keşfederek öğrenme önceliklidir, yaratıcılığı geliştirmeyi ön planda tutar, günlük yaşam deneyimleri ve çevresel fırsatların eğitim amaçlı kullanılmasını teşvik eder, temalar ve konular araç olarak kullanılır, öğrenme merkezini önemser, kültürel ve evrensel değerlere saygı gösterir, aile eğitimi ve katılımını önemser, değerlendirme süreci çok yönlüdür, özel gereksinimli çocuklar için uyarlamalar yapar ve rehberlik hizmetlerine önem verir (MEB, 2013). MEB tarafından 4-6 yaş grubuna yönelik eğitimleri sağlayan kişiler okul öncesi öğretmenleridir. Okul öncesi öğretmenleri, atama yapılacak alana uygun yükseköğretim programından mezun olmaları şartı ile atanmaktadır (MEBÖAYD, 2015).

Okul öncesi eğitim hizmeti çerçevesinde DİB, 4-6 yaş grubuna yönelik açılan Kur'an Kursları'nda verilen eğitimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi ve belli ilkeler doğrultusunda yürütülmesi için akademisyenler, pedagoglar, Kur'an Kursu öğreticileri ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri alınarak 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları öğretim programı hazırlanmıştır (Çelik Tüten, 2021). 4-6 yaş grubu için geliştirilen Kur'an Kursları öğretim programı, eğitim bilimleri ve program geliştirme alanındaki yeni yaklaşımlar ile ilahiyat bilimlerinin verilerini temel alarak oluşturulmuştur. Program çocukların bilişsel, sosyo-duygusal, dil, motor ve öz bakım becerilerini

geliştirme amacını taşımaktadır. Öğrenen merkezli yöntem ve teknikleri benimseyen program, bireysel farklılıkları dikkate almakta, işlevsel, esnek ve çerçeve öğretim programı anlayışını temsil etmektedir (DİB, 2022). DİB tarafından hazırlanan 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları öğretim programının amacı, Türk milli eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak çocukların; İslam dininin değerlerini günlük hayatlarında anlamlandırmalarını ve kullanmalarını sağlamaktır. Ayrıca, bu program çerçevesinde çocukların Kur'an-ı Kerim'i ses ve şekil olarak tanımaları, Allah'ı sevgi temelinde tanımaları ve yaratılış düzenini fark etmeleri, Peygamber Efendimizin kişiliğini ve ahlakını tanımaları, sevmeleri ve model almaları, sağlıklı bir din ve ahlak gelişimi göstermeleri hedeflenmektedir (DİB, 2022). Kur'an Kursları'nda bu yaş grubuna yönelik eğitim veren öğreticiler, genellikle imam hatip lisesi, ön lisans ya da lisans düzeyinde dini eğitim almış kişilerden oluşmaktadır. Ayrıca, çocuk gelişimi alanında lise, ön lisans veya lisans mezuniyeti diplomasına veya Okul Öncesi ve Çocuk Gelişimi Eğitim Kurs Programı (380 saat) sertifikasına sahip olanlar da görevlendirilmektedir.

DİB ve MEB tarafından okul öncesi eğitim alanında, farklı eğitim düzeylerine sahip bireyler, aynı yaş grupları için çeşitli programlarla eğitim vermektedir. Bütün eğitim sistemlerinde, okul çağındaki çocukların çağın gerekliliklerine uygun eğitim almaları, tüm gelişim alanlarının desteklenmesi ve özgün bireyler olarak yetişebilmeleri için eğitim programları geliştirilmektedir. Geliştirilen programların etkin bir şekilde uygulanabilmesi, eğitim verenlerin bilgi ve becerilerine bağlıdır. Bu sebeple, eğitim verenlerin geniş bir alan bilgisine ve öğretme becerisine sahip olmaları önemlidir. Öğretme becerilerinden biri de etkili sınıf yönetimi becerisidir (Aktaş Arnas, 2018). Sınıf yönetiminde, çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyecek öğrenme ortamlarının düzenlenmesi için sınıf düzeni, öğretim yöntemleri, zaman ve davranış yönetimi ile iletişim becerileri önemlidir (Güneş, 2021). Bu nedenle etkili bir sınıf yönetimi için öğretmenlerin bu boyutlar hakkında gerekli bilgiye ve uygulama becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Okul öncesi dönem çocuklarına verilen örgün eğitim ve yaygın eğitim literatürü incelendiğinde, iki farklı kurum üzerine eğitim alanı açısından yapılan karşılaştırmalı çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir (Akdağ, 2022; Bacı, 2019; Şensoy, 2022; Türkan, 2015; Yorulmaz, 2016). Araştırmanın amacı, iki farklı kurumda, aynı yaş gruplarına yönelik, okul öncesi eğitim alanında, farklı açılardan eğitim veren; ilkökul bünyesindeki anasınıflarında çalışan okul öncesi öğretmenleri ile 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları'nda çalışan öğreticilerin sınıf yönetimi açısından

karşılaştırılmasıdır. Bu çalışma ile öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıf yönetimi açısından yeterliliklerinin tespit edilmesi, eğitim ortamlarının düzenlenmesi ve eğitim öğretim süreçlerinin daha etkin hale gelmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca elde edilen bulgular ve sonuçlar neticesinde ileride yapılacak akademik çalışmalara kaynak olma açısından önem arz etmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıda belirtilen alt problemler oluşturulmuştur.

1. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin bir günlük eğitim akışlarını planlamalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin sınıf ortamını etkileyen fiziksel değişkenlere ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin sınıf kurallarını belirleme ve uygulamalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin sınıf içi iletişimi güçlendirmek adına kullandıkları stratejiler nelerdir?
5. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin istenmeyen davranışların çözümünde uyguladıkları stratejiler nelerdir?
6. Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerin çocukların gelişiminin değerlendirilmesi sürecinde ailelerle iletişim kurma yolları nelerdir?

A. Yöntem

1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden, bütüncül çoklu durum desen çalışması kullanılmıştır. 4-6 yaş grubu çocuklara verilen eğitim çerçevesinde, okul öncesi öğretmenlerinin ve 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğreticilerinin, sınıf yönetimi bilgisi ve uygulama becerisi düzeyleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konmuştur.

2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2022-2023 öğretim yılında Antalya ilinin Kepez ilçesindeki okul öncesi öğretmenleri ile 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları'nda görev yapan öğreticiler oluşturmuştur. Bağımsız bir binada eğitim veren 4-6 yaş grubu Kur'an kursunun fazla olmamasından dolayı, anaokullarında eğitim veren okul öncesi öğretmenleri araştırmaya dahil edilmeyerek, ilkokulların bünyesinde açılan anasınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile Kepez İlçe Müftülüğünün olur yazısında uygun görmüş olduğu 5 Kur'an Kursu'nda görev yapan öğreticilerle sınırlandırılmıştır. Bu özellikleri taşıyan ve araştırmanın çalışma grubunda

yer alan 10 okul öncesi öğretmeni ile 10 öğretici gönüllülük ve ulaşılabilirlik ilkeleri doğrultusunda araştırmaya dâhil edilmiştir.

3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracının geliştirilmesi için öncelikle literatür taraması yapılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu nitel araştırmalar konusunda deneyimli üç uzman tarafından incelenmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine uygun olarak görüşme sorularında gerekli düzenlemeler yapılarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Görüşme formunun birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular, ikinci bölümünde ise okul öncesi öğretmenlerinin ve öğreticilerin sınıf yönetimi becerilerini belirlemeye ve sınıf yönetimi açısından karşılaştırılmasına yönelik açık uçlu sorulara yer verilmiştir.

4. Verilerin Toplanması

08/09/2022 tarihli ve 288 sayılı Etik Kurul kararıyla Akdeniz Üniversitesi'nden izin alındıktan sonra, Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 11/10/2022 tarihli ve 60521115 sayılı olur yazısı ile Kepez İlçe Müftülüğü'nün 16/09/2022 tarihli ve 2888684 sayılı olur yazısına dayanarak veri toplama süreci başlatılmıştır. Antalya ili Kepez ilçesinde bulunan ilkokullara bağlı anasınıflarına ve Kepez İlçe Müftülüğü'nün olur yazısında uygun görmüş olduğu Kur'an Kurslarına bizzat gidilerek öğretmenlerin ve öğreticilerin uygun oldukları gün ve saatlerde, yüz yüze bireysel görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Görüşmeler 45-60 dakika sürmüştür. Görüşme sırasında katılımcılardan elde edilen yanıtlar, araştırmacı tarafından yazılarak kaydedilmiştir.

5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Oluşturulan temalar, bulgular kısmında maddeler halinde sunulmuştur. Katılımcıların verdikleri yanıtların sıklığına göre, tematik bir sınıflama ve bu tematik sınıflamaya bağlı olarak frekans sıklığı ve tablolar verilmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri Ö1-Ö10, Kur'an Kursu öğreticileri K1-K10 olarak kodlanmıştır.

6. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerliğini artırmak için, görüşme formu hazırlanırken, ilgili literatür incelemesi sonucunda sınıf yönetiminin boyutları ile ilgili kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Kategoriler bir tema altında bir araya

getirilip, birbiriyle ilişkisi gözden geçirilerek bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Oluşturulan temalar ve kodlar uzman görüşüne sunulmuş, alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından kontrol edilmiştir. Gelen dönütler doğrultusunda tema ve kodlarda gerekli düzenlemeler yapılarak son şekli verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak için temalar ve kodlar açıklanırken karşılaştırmalı olarak sunulmuş ve katılımcıların doğrudan ifadelerine yer verilmiştir. Elde edilen bulguların bazıları yorum yapılmadan doğrudan verilmiştir.

B. Bulgular

Bu bölümde, çalışmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin analizi sonucunda araştırmanın alt problemleri üzerine elde edilen bulgular sunulmuştur.

1. Günlük Eğitim Akışını Planlama

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve öğreticilerin "Sınıfınızda bir günlük eğitim akışını planlarken nelere dikkat etmektesiniz?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin ve öğreticilerin günlük eğitim akışını planlamada dikkat ettikleri faktörler

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Gelişim düzeyleri	7	Haftalık Bülten	9
Kazanım ve göstergeler	6	Planda Esneklik	7
Çocukların ihtiyaçları	5	Günlük plan	6
Hazırbulunuşluk	5	Çocukların Psikolojik Durumları	3
Sınıf materyalleri	4	Güne Başlama	3
Çocukların ilgileri	4	4-6 Yaş Yıllık Ders Planı	3
Zamanı etkili kullanmak	4	Sosyal Medya Kaynağı	3
Aylık plan	3	Hazırbulunuşluk	3

Tablo 1. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin, bir günlük eğitim akışını planlarken dikkat ettikleri faktörler; çocukların gelişim düzeyleri, kazanım ve göstergeler, çocukların ihtiyaçları, hazırbulunuşluk, sınıftaki materyal durumu, çocukların ilgileri, zamanı etkili kullanma ve aylık plan şeklinde olduğu söylenebilir. Kur'an Kursu öğreticilerinin, bir günlük eğitim akışını planlarken dikkat ettikleri faktörler ise; haftalık bülten, planda esneklik, günlük plan, çocukların psikolojik durumları, güne başlama, 4-6 yaş yıllık ders planı, sosyal medya kaynağı, hazırbulunuşluk şeklinde

sıralanmaktadır.

Tablo 1.'de katılımcıların bir günlük eğitim akışını planlarken dikkate aldıkları faktörlere yönelik görüşleri aşağıda sıralanmıştır.

Aylık planlarımızda bulunan kazanım ve göstergeler doğrultusunda, bölgenin şartlarına göre, sınıfımın materyal açısından durumunu dikkate alarak, çocukların ilgi, istek, ihtiyaç ve yaş grubuna göre uygun etkinliklerle eğitim akışını planlıyorum (Ö1).

İl Müftülüğünün bize vermiş olduğu haftalık bültenimiz var. Günlük planlarımızda İl Müftülüğünün hazır planını kullanıyorum. Bu plana kendim eklemeler yapıyorum, çocukların genel durumuna göre, çocuklar almaya istekliyse eklemeler yapıyorum (K4).

Planımızda bulunan kazanım ve göstergelere, çocukların gelişim düzeylerine dikkat ediyorum. Çocuklar bunu alabilecek mi, alamayacaklar mı? Ona göre etkinliklerini seçiyorum. Hazırbulunuşluklarına bakıyorum. Sınıfımdaki materyallere bakıyorum ona göre planımı hazırlıyorum (Ö5).

Haftalık bülten yayınlanır, Telegramda, WhatsApp'ta onlara çok dikkat ederim. Günlük her şeyden haberdar olmaya çalışırım. O plandan, Telegramdan, WhatsApp'tan onları incelerim (K5).

2. Sınıf Ortamını Etkileyen Fiziksel Etmenler

Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıflarını; ısı, ışık, renk, gürültü, sınıf büyüklüğü ve sınıf mevcudu, öğrenme merkezlerinin konumu, düzenlenmesi ve çocukların oturma düzeni açısından değerlendirmelerine yönelik verilerden elde edilen bulgulara aşağıda maddeler halinde yer verilmiştir.

a. Isı, Işık, Renk ve Gürültü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve öğreticilerin "Sınıfınızı; ısı, ışık, renk ve gürültü açısından değerlendirir misiniz?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıflarını; ısı, ışık, renk ve gürültü açısından değerlendirmeleri

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n	
Isı Konforu Açısından	Klima ile iklimlendirme	10	Klima ile iklimlendirme	5
	Yeterli gün ısı	1	İyi	4
			Yeterli gün ısı	1
Işık Konforu Açısından	Yeterli gün ışığı	9	Yeterli gün ışığı	4
	Yapay aydınlatma	3	İyi	4
			Yapay aydınlatma	1
	Ferah	3	İyi	4

Renk Açısından	Gözü yormayan	3	Ferah	3
	Açık renk	2	İç karartıcı değil	1
	Nötr renk	2	Açık renk	1
	Okul öncesi eğitime uygun	2	Dikkat ve ilgi çekici renkler	1
Gürültü Açısından	İçsel gürültüden	4	İyi	4
	Dışsal gürültüden etkilenmeme	3	İçsel gürültüden etkilenmeme	3
	Yeterli Ses Yalıtımı	3	Yeterli Ses Yalıtımı	2
			Dışsal gürültü	2
			İçsel gürültü	1

Tablo 2. incelendiğinde okul öncesi öğretmenleri sınıf yönetimini etkileyen ısı, ışık, renk ve gürültü gibi fiziksel etmenleri daha detaylı yanıtlar vererek değerlendirirken, öğreticilerin çoğunluğunun geçişirici ifadeler (iyi) kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2.'de katılımcıların konu hakkındaki görüşlerinden bazıları şu şekildedir.

Isı Konforu Açısından	<i>Sınıfımda klima ile ısıtma soğutma yaptığım için hava durumuna göre ayarlıyorum (Ö9).</i>	<i>Sınıfımın ısısı iyi, ışık, renk, gürültü açısından her yönden iyi (K6).</i>
Işık Konforu Açısından	<i>Pencere yüksekliği ve büyüklüğü ışık girişi açısından uygun olduğu için yeterli güneş ışığı almaktadır. Yetersiz olduğu zaman sınıf aydınlatmalarını kullanıyorum (Ö1).</i>	<i>Her konuda yeterli olduğunu düşünüyorum (K2).</i>
Renk Açısından	<i>Sınıfım renk açısından açık renkli, ferah, gözü yormuyor (Ö3).</i>	<i>Oyun odamız çok karanlık, ışısız, kesinlikle durulmaz, kullanışsız bir yer ama sınıfım öyle değil, aydınlık (K8).</i>
Gürültü Açısından	<i>Anasınıfı bölümünün ilkokuldan ayrı bir bölümde bulunması gürültüden uzak olmasını sağlıyor (Ö8).</i>	<i>Ana yolun kenarında olması nedeniyle yol çalışmaları yapıldığı zamanlarda rahatsız oluyoruz. (K4).</i>

b. Öğrenme Merkezlerinin Oluşturulması

Katılımcıların "Sınıfınızı; öğrenme merkezlerinin konumu ve

düzenlenmesi açısından değerlendirir misiniz?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 3.'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin ve öğrencilerin sınıflarını öğrenme merkezleri açısından değerlendirmeleri

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Geçici öğrenme merkezi oluşturma	6	Öğrenme merkezi yok	9
Sesli ve sessiz merkezin yan yana olmaması	5	Geçici öğrenme merkezi oluşturma	2
Ulaşılabilir olması	3	Sınıfta sadece kitap merkezi var	1
Günlük plana uygun	2	Günlük plana uygun	1
Panolar oluşturma	2		
Öğrenme merkezlerine uygun materyaller olması	1		
Gerçek materyal kullanma	1		
Merkezlere görsel etiketleme yapma	1		

Tablo 3. incelendiğinde, öğretmenlerin değerlendirmelerine göre, günlük plana uygun olarak merkezlerin düzenlenmesini, geçici öğrenme merkezi oluşturulmasını ve sesli ile sessiz merkezlerin yan yana olmamasını daha fazla önemsedikleri görülmektedir. Ayrıca öğrenme merkezlerinin ulaşılabilir olmasına ve oluşturdukları merkezlerde uygun ve gerçek materyaller kullanmaya dikkat ettikleri tespit edilmiştir. Öğreticilerin sınıflarında öğrenme merkezlerinin olmadığı ve bazı öğreticilerin geçici öğrenme merkezi oluşturduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenler ve öğrenciler, sınıflarını öğrenme merkezleri açısından değerlendirmelerinde vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Okul öncesi programda belirtilen bütün öğrenme merkezleri bulunmaktadır (Ö4).

Sınıflarımızda öğrenme merkezlerimiz yok (K6).

Öğrenme merkezlerini planlarken kitap merkezinin yanına sesli merkez ayarlamamaya çalışıyorum. Günlük planımdaki temaya göre geçici oluşturduğum merkezde düzenlemeler yapıyorum (Ö7).

Sınıfta öğrenme merkezleri yok. Sınıfım ince ve uzun bir sınıf olduğu için bölmek çok da mümkün değil. (K3).

c. Oturma Düzeni

Katılımcıların “Sınıfınızı; çocukların oturma düzeni açısından değerlendirir misiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 4.'de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıflarını oturma düzeni açısından değerlendirmeleri

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
U şeklinde	8	U şeklinde	6
Etkinliğe göre oturma düzeninde değişiklik yapma	6	Etkinliğe göre oturma düzeninde değişiklik yapma	3
Çocukların istedikleri yere oturması	4	Çocukların istedikleri yere oturması	3
Küme şeklinde	3	Masanın etrafında birbirlerini görecektir şekilde	3
Yarım ay şeklinde	1	Küme şeklinde	2
1 erkek 1 kız dengelemesi	1	Daire şeklinde	1
Büyük grup şeklinde	1	Boy sırasına göre	1
		1 erkek 1 kız dengelemesi	1

Tablo 4.'teki bulgulara göre, öğretmenler ve öğreticiler etkinlik türlerine göre oturma düzenlerini bireysel, küçük grup ve büyük grup olarak değiştirdikleri, kitap okuma etkinliklerinde yarım daire veya çember şeklinde oturma düzeni tercih ettikleri ve öğrenci merkezli oturma düzenini benimsedikleri görülmektedir.

Öğretmenler ve öğreticiler, Tablo 4.'te sınıflarını oturma düzeni açısından değerlendirdiklerinde vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Küçük gruplar halinde küme olarak masalarda istedikleri yere oturacakları şekilde düzenliyorum. Kitap okuma etkinliğinde U şeklinde ya da yarım daire şeklinde oturtuyorum. Etkinliğin çeşidine göre oturma düzeninde değişiklikler yapıyorum (Ö1).

Bir kız, bir erkek oturtmaya çalışıyorum daha çok, o zaman biraz daha iyi oluyor diye düşünüyorum (K6).

Masaları öğrenme merkezlerinin aralarında 4 farklı yere yerleştiriyorum. Çocuklar etkinliklerde istedikleri masalara oturabiliyorlar (Ö8).

Çocukların birbirleriyle daha iyi iletişim kurabilmeleri için birbirlerini görebilecekleri şekilde oturtuyorum. Kitap okuma etkinliğinde U düzenini kullanıyorum. Yaptığım etkinliğe göre farklı oturma düzenleri de kullanabiliyorum (Ö6).

Çocukları U şeklinde oturtuyorum. Yaptığım etkinliklere göre değiştiriyorum mesela oyun odasında, hikâye okurken çember şeklinde oturuyoruz (K4).

Sınıfta boy sırasına göre oturtuyorum. Hasta olan varsa klimanın yanına, pencerenin yanına oturtmuyorum. Çocuklar birbirini göreceği şekilde masanın etrafında oturuyorlar (K5).

3. Sınıf Kuralları Oluşturma

Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin ve öğreticilerin “Sınıf kurallarını oluştururken nasıl bir yol izlemektesiniz? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 5.’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıf kurallarını oluştururken izledikleri yollar

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Çocuklarla birlikte	10	Uyum haftasında	10
Uyum haftasında	8	Çocuklarla birlikte	7
Mantıklı ve uygulanabilir olması	4	Somut örnekler kullanma	7
Somut örnekler kullanma	4	Kuralları hatırlatma	4
Kuralları hatırlatma	3	Kurallara uyma ya da uymama sonucunda neler olacağını anlatma	3
Kuralları anlatma	3	Az sayıda kural oluşturma	2
Kurallara uyma ya da uymama sonucunda neler olacağını anlatma	1	Kuralları anlatma	1
Kuralların ifade ediliş tarzı	1	Kuralların ifade ediliş tarzı	1
Kuralların dikte edilmemesi	1		
Az sayıda kural oluşturma	1		

Tablo 5. incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğreticilerin, sınıf kurallarını oluştururken izledikleri yolu değerlendirirken benzer şekilde ifadeler yer verdikleri görülmektedir. Ancak öğreticilerin sınıf kurallarını uyum haftasında, öğrenciler ile birlikte belirlediklerini söylediler de uygulamada bu durumun gerçekleşmediği ve kural belirlemede olumsuz

cümle olmaması gerekirken bu ayrıntıya dikkat etmedikleri gözlemlenmiştir.

Tablo 5.'te öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıf kurallarını belirlerken izledikleri yollar ile ilgili vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Kuralları okulun ilk gününden itibaren, uyum haftası ile birlikte çocuklarında fikirlerini alarak belirlemeye çalışıyorum. Kuralların uygulanabilir olmasına, çocukların ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak oluşturmaya çalışıyorum. Görseller kullanarak, eğitici videolar izleterek, kuralları hatırlatarak, tekrar teknikleri kullanarak çocukların benimsemelerini sağlıyorum (Ö1).

Her gün tekrar ederek, görselleri de sınıfa asarak, yapma diyerek değil de ne yapıyorduk çocuklar? Biz sessiz oluyorduk değil mi? Ses çıkarmıyorduk değil mi? ya da arkadaşımıza vurmuyorduk değil mi? Zarar vermek iyi bir şey değil mi? diyerek, hatırlatıyorum (K3).

Kuralların ihtiyaç olduğu algısını çocuklara hissettirmeye çalışıyorum. Neden kuralları koyuyoruz? Neden kurallara uymalıyız? Şeklinde anlatıyorum. Genelde olumlu ifadeler kullanıyorum mesela sınıfta koşmamalısın yerine yavaş yürümelisin şeklinde ve tabii ki onların fikirlerini de alarak kuralları oluşturuyoruz (Ö6).

Her gün hemen hemen bir kural koyarak başlıyoruz. Örneğin sınıftan dışarıya izinsiz çıkmak yok. Tuvalete giderken veya su içmeye giderken izin almadan gitmek yok diye bir kural veriyoruz. (K9).

4. Sınıf Kurallarının Uygulanması

Katılımcıların "Sınıf kurallarını uygularken nasıl bir yol izliyorsunuz? Lütfen açıklayınız." Sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 6.'da verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıf kurallarını uygularken izledikleri yollar

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Sınıf kurallarını hatırlatma	7	Sınıf kurallarını hatırlatma	7
Öğretme amaçlı teknikleri uygulama	5	Yaptırım uygulama	5
Tutarlı olma	4	Öğretme amaçlı teknikleri uygulama	2
Rol model olma	4	Tutarlı olma	2
Ödüllendirme	3	Rol model olma	1
Yaptırım uygulama	2	Kuralı tekrar öğretme	1
Sınıf kuralları hakkında velileri bilgilendirme	1		

Tablo 6. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin, sınıf kurallarını uygularken izledikleri yolun; sınıf kurallarını hatırlatma, öğretme amaçlı teknikleri uygulama, rol model olma, tutarlı olma, ödüllendirme şeklinde olduğu söylenebilir. Öğreticilerin, sınıf kurallarını uygularken izledikleri yolun ise; en çok sınıf kurallarını hatırlatma, daha sonra yaptırım uygulayarak öğrenciyi cezalandırmaya yönelik tutum sergiledikleri ve öğretme amaçlı teknikleri uygulama şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Tablo 6.'da öğretmenlerin ve öğreticilerin sınıf kurallarını uygularken izledikleri yollar ile ilgili vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Kurallara uygun davranışlar sergilediklerinde ödüllendiririm (Ö8). Sınıf kurallarına kim uymuyorsa tahtaya ismini yazacağım dediğim zaman oturuyorlar (K1).

Günlük hayattan ve çocukların yaşantılarından örnekler vererek, beyin fırtınası yapıp, sonucunda neler olabileceğini düşünmelerini sağlıyorum. Oyunlarla, şarkılarla kuralları anlamalarını ve uygulamalarını sağlıyorum. Tutarlı ve kararlı olmaya çalışıyorum. Kurallara uymayanlarla önce konuşuyorum, bir düşünme koltuğu belirledik, kurallara uymayan düşünme koltuğunda oturuyor (Ö5).

Bununla ilgili önce bir sorun oluştururum ve soruna nasıl bir çözüm yolu bulabiliriz diye çocuklarla beyin fırtınası yaparım (Ö10).

Sınıfta mesela konuşurken 3 x alan biliyor sorumluluğunu, oyun odasına o gün girmeyeceğini ceza şeklinde değil de kural olarak (K2).

5. İstenmeyen Davranışların Yönetimi

Okul öncesi öğretmenlerinin ve 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğreticilerinin "Sınıfınızdaki (varsa) istenmeyen davranışların çözümünde uyguladığınız stratejileri açıklar mısınız?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 7.'de verilmiştir.

Tablo 7. incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin öncelikle çocuk ile konuşup, çocuğun olumsuz davranışını fark etmesini sağlayarak çözüm üretmeye, ardından sınıf kurallarını hatırlatarak yaşanan durumu çözmeye çalıştıkları; sınıf içinde çözemedikleri durumlarda ise çocuğun ailesiyle iletişime geçilerek, ayrıca okul rehberlik öğretmenine danışılarak uzman desteği de alındığını ve süreci bu şekilde aşamalandırdıkları görülmektedir. Öğreticilerin ise bireysel konuşma, ailenin problem çözme sürecine dâhil

olması, ceza verme, neden yapıp yapmaması ile ilgili açık ve anlaşılır şekilde anlatma, problemin kaynağını saptamak, empati kurmasını sağlama şeklinde aşamalandırdıkları ve çocuğun istenmeyen davranışını söndürmek için ikinci tip ceza kullanarak cezalandırdıkları öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin ve öğretmenlerin istenmeyen davranışların yönetiminde kullandıkları stratejiler

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Bireysel konuşma	9	Bireysel konuşma	7
Ailenin problem çözme sürecine dâhil olması	8	Ailenin problem çözme sürecine dahil olması	4
Sınıf kurallarını hatırlatma	5	Ceza verme	3
Çocuğu okul rehberlik servisine yönlendirme	5	Neden yapıp/yapmaması ile ilgili açık ve anlaşılır şekilde anlatma	3
Ödül-ceza yöntemi	4	Problemin kaynağını saptamak	3
İstenmeyen davranışı görmezden gelme	2	Empati kurmasını sağlamak	2
Davranışın sonucunu anlamasını sağlamak	2		1
Problemin kaynağını saptamak	1	Çocuğu okul rehberlik servisine yönlendirme	1
Neden yapıp/yapmaması ile ilgili açık ve anlaşılır şekilde anlatma	1		
Çocukların olumlu yönlerini görüp teşvik etmek	1		
Empati kurmasını sağlamak	1		
İstenilen davranışı pekiştirme	1		
Problem çözme yeteneğini geliştirme	1		

Tablo 7.'de öğretmenlerin ve öğretmenlerin sınıflarındaki istenmeyen davranışların yönetimi ile ilgili vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Konuşarak halletmeye çalışıyorum, sınıf kurallarını hatırlatıyorum. Halledemezsem aile ile iletişime geçiyorum, ortak bir çözüm yolu bulmaya çalışıyorum. O da olmazsa ödül yöntemi kullanırım. İşin içinden çıkamıyorsam rehberlik servisine yönlendiririm (Ö9).

Böyle bir durum olduğunda çocuklar hemen bana şikâyet ediyorlar. Bunun yanlış bir hareket olduğunu ben sözle ikna etmeye çalışıyorum. Tekrar yaptığında hemen arkadaşları tepkili bir şekilde müdahale edince bir daha o davranışı yapmayı bırakıyor (K5).

Çocuğun olumsuz değil de olumlu yönlerini pekiştirerek çözmeye çalışırım. Eğer bu şekilde çözemiyorsam çocuğu yanıma alıp onunla konuşurum, empati yapması konusunda onu yönlendiririm (Ö10).

Çözemediğim durumda müdüre söylerim diyorum (K4).

6. Sınıf İçi İletişimde Kullanılan Strateji ve Yöntemler

Okul öncesi öğretmenleri ve 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğretmenlerinin "Sınıf içi iletişim kapsamında hem çocukların birbirleriyle olan iletişimlerini hem de sizin çocuklarla olan iletişimi güçlendirmek adına kullandığınız stratejiler veya yöntemler nelerdir?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 8.'de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin ve öğrencilerin sınıf içi iletişimlerini güçlendirmek için kullandıkları yöntemler

	Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Öğretmen-Çocuk Arasındaki İletişim	Öğrencileri dinleme	9	Çocuklarla yakın ilişkiler kurma	7
	Çocuklarla yakın ilişkiler kurma	8	Sınıf kurallarını hatırlatma	5
	"Ben Dili" kullanma	4	Göz teması kurma	3
	Olumlu ifadeler kullanma	3	Öğrencileri dinleme	1
	Göz teması kurma	3		
Çocuk - Çocuk Arasındaki İletişim	Sosyalleşme becerilerini geliştirmek	8	Sosyalleşme becerilerini geliştirmek	3
	Ortak etkinlikler yapmak	5	Benlik duygusunu geliştirmek	3
	Benlik duygusunu geliştirmek	5	Ortak etkinlikler yapmak	1
	Çocukları gözlemlemek	2	Çocukları gözlemlemek	1

Tablo 8. incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğreticilerin, çocukların birbirleriyle olan iletişimlerinde benzer stratejileri kullandıkları görülmektedir. Ancak çocuklarla olan iletişimlerde kullanılan sınıf yönetimi stratejisi ve yöntemlerini öğretmenlerin öğreticilerden daha çok kullandığı görülmektedir. Çocukların kendileriyle olan iletişimlerini güçlendirmek adına öğretmenler daha çok öğrencileri dinlerken öğreticilerde son sırada görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin çocuklarla kurdukları yakın ilişkilerde, ben dilini kullanma, olumlu ifadeler kullanma ve göz teması kurma gibi öğretim yöntemlerini tercih ettikleri, öte yandan öğreticilerin çocuklarla yakın ilişki kurma, sınıf kurallarını hatırlatma, göz teması kurma ve öğrencileri dinleme gibi öğretim yöntemlerini kullandıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 8.'de öğretmenlerin ve öğreticilerin çocuklar ile arasındaki iletişimler hakkında vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Öğretmen-Çocuk Arasındaki İletişim

Çocukların konuşmalarını sonuna kadar dinliyorum, onlarla birlikte oyunlar oynuyorum, etkinlikleri onlarla birlikte yapıyorum, onların kurduğu oyunlara dahil olmaya çalışıyorum, onlara isimleriyle hitap ediyorum. Okuldan giderlerken hepsiyle tek tek selamlaşıyorum, sevdiğimi söylüyorum ve sarılıyorum bu şekilde güçlendirmeye çalışıyorum (Ö7).

Çocuklarla konuşarak, onların boy seviyesine inerek, güler yüzlü yaklaşıyorum. Onların kurdukları oyunlara katılarak, onlarla konuşurken sevgi sözcükleri kullanarak iletişimimi güçlendirmeye çalışıyorum (Ö5).

Çocuk-Çocuk Arasındaki İletişim

Grup çalışmalarıyla, akran öğretimi ile birbirleri ile iletişim kurmalarını desteklerim. Aralarında bir sorun olduğu zaman kendileri çözmeleri için onları yönlendiririm, rehberlik ederim (Ö2).

Özellikle bir strateji yapmıyorum. Çocuklarla kolay anlaştığım için çekimser bir çocuk olursa ona biraz daha sıcak davranıyorum. İletişim açısından da arkadaş gibiyim. Beni de çok sıcak görüyorlar, abla gibi görüyorlar diyebilirim. Ciddileştiğim anda da zaten bakışlarımdan anlayıp susuyorlar (K2).

Sevgiyle yaklaşıyorum, onların seviyesine inmeye çalışıyorum, oyunlarına katılıyorum, onların sevdiği kahramanlar varsa onları öğrenmeye çalışıyorum, onlarla ortak yön bulmaya çalışıyorum, onların dilinden konuşuyorum. Gönül bağı kurmaya çalışıyorum. Mesela yalnız bir çocuk varsa onu oyuna dahil etmek için ben de onlarla birlikte oynuyorum (K4).

Birbirlerine saygılı olmalarını söylüyorum. Arkadaşlarına vurmamalarını, arkadaşını dinlemesini söylüyorum. Birisi konuşurken diğerinin sözünü kesmemesini de söylüyorum sürekli (K5).

Aynı çocukların birlikte olması yerine farklı çocukların birlikte etkinliklere katılmalarını sağlıyorum. Küçük grup etkinlikleriyle hem iletişimimi hem de sosyalleşmelerini sağlıyorum. Kendilerinin çözebilecekleri sorunlar da bana gelmemelerini, kendi başlarına halletmelerini istiyorum (Ö8).

Özellikle konuşma sırasında iki kişi konuşurken diğerlerinin dinlemesi konusunda sürekli bir hatırlatmada bulunuyorum, birbirlerine saygı duymaları konusunda destek olmaya çalışıyorum. Çocukların birbirleriyle olan geçimsizlikleri olduğu zaman kendi aralarında çözmeleri için ortam oluşturuyorum (K7).

7. Aile ile İletişim Kurma Yolları

Okul öncesi öğretmenlerin ve 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğreticilerinin "Çocuğun gelişiminin değerlendirilmesi ve izlenmesi sürecinde ailelerle hangi iletişim kurma yollarını kullanmaktasınız?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 9.'da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin ve öğreticilerin aile ile iletişim türlerine ilişkin görüşleri

Öğretmenler	n	Öğreticiler	n
Bireysel görüşmeler	10	Teknoloji kullanımı	7
Ev ziyaretleri	7	Bireysel görüşmeler	6
Telefon görüşmeleri	6	Telefon görüşmeleri	5
Teknoloji kullanımı	5	Ev ziyaretleri	3
Bültenler	4	Veli toplantıları	2
Aile katılım etkinlikleri	3	Bültenler	2
		Aile katılım etkinlikleri	1

Tablo 9. incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğreticilerin aile ile iletişim kurma yöntemlerine ilişkin vermiş oldukları cevaplar benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin velilerle bireysel görüşmelere ve ev ziyaretlerine önem verdikleri, öğreticilerin ise görüşmelerini daha çok teknolojiden faydalanarak mesajlaşma yoluyla ya da arayarak gerçekleştirmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 9.'da öğretmenlerin ve öğreticilerin aile katılım yöntemleri ile ilgili vermiş oldukları yanıtlardan bazıları şu şekildedir.

Okulda yaptığımız etkinlikleri içeren aylık bültenler gönderiyorum. Velilerle randevulara yüz yüze görüşme yapıyorum. İhtiyacı olduğu düşündüğüm

Genelde ben ders dışında birebir konuşurum. Her zaman veli ile benim bir iletişimim vardır. Ev ziyareti yaparım. WhatsApp grubumuz var, bireysel de

çocukların evlerine giderek veli ziyareti arayabiliyorlar, yazabiliyorlar. Sürekli yapıyorum. Sınıf için kurmuş olduğum iletişim halindeyiz (K10). WhatsApp grubundan da gerekli bilgilendirmeler yapıyorum (Ö1).

Aile ile telefondan iletişime geçiyorum. Veli ziyareti yapıyorum. Günlük farklı Pandemi döneminde Zoom toplantıları gelişim veya değişim gördüğüm takdirde yaptım. Veli ziyaretleri yapıyorum. Okulda veli ile iletişime geçiyorum (K4). bireysel görüşmeler yapıyorum (Ö2).

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, Antalya ili Kepez ilçesindeki ilkokullara bağlı anasınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile 4-6 yaş Kur'an Kursları'nda çalışan öğreticilerin sınıf yönetimi bilgi ve beceri düzeyleri incelenmiş ve karşılaştırılmıştır.

Araştırma sonuçları, öğretmenler ile öğreticiler arasında günlük eğitim akışını planlama konusunda farklı yaklaşımlar olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenler genellikle MEB'in 2013 Okul Öncesi Eğitim Programına yönelik bilgi sahibi oldukları ve bu programa uygun olarak planlama yaptıklarını belirtmektedirler. Kaf'a (2018) göre, öğretmenlerin planlama sürecinde çocukların tüm gelişim alanlarını dikkate alarak etkinlikleri çeşitlendirmeleri hem eski programlarda hem de 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda önemli bir husus olarak vurgulanmaktadır. Düzgün (2014), öğretmenlerin aylık ve günlük planlarını hazırlarken çocukların hazırbulunuşluk düzeylerine, sınıfın fiziksel durumuna ve çocukların yaş gruplarına özel bir dikkat gösterdiklerini bulmuştur. Uzun (2007) tarafından yapılan araştırma ise, öğretmenlerin çoğunun günlük eğitim planlamalarında kazanımlar ve göstergeler doğrultusunda etkinlikler düzenleyerek, çocukların gelişim seviyelerini, ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate aldıklarını ortaya koymuştur. Bu bulgular, mevcut çalışmanın, günlük eğitim akışını planlarken çocukların gelişim seviyeleri, ilgi ve ihtiyaçları ile hazırbulunuşluk durumlarına, kazanım ve göstergelere odaklandığını gösteren sonuçlarını desteklemektedir.

Kur'an Kursu öğreticilerinin günlük eğitim akışlarını planlarken, müftülüğün haftalık olarak hazırladığı planları takip ettikleri ve çocuk odaklı planlama yapamadıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte DİB (2022) programında, MEB'in programına benzer planlamalar bulunduğu belirtilmektedir. Ancak öğreticilerin bu planları yürütürken programa bağlı kalamadıkları bu araştırmanın başka bir bulgusu olmuştur. Sarı'ya (2019) göre öğreticiler 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları öğretim programının amaçları, temel yaklaşım ve ilkeleri ile ilgili bilgilere sahip ancak uygulamada nasıl

yapacakları konusunda yeterli bilgi birikimine sahip değildirlir. Bu çalışmada da öğretmenlerin günlük eğitim akışını belirlenen planlamaya göre yürütemedikleri tespit edilmiştir. Eldeki verilere göre, okul öncesi öğretmenlerinin günlük eğitim planlama ve uygulama konularında öğretmenlere göre daha yeterli oldukları ortaya konmuştur. Bu durum, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin eğitim akışını planlama yönünden daha etkili olduğunu göstermektedir.

Öğreticiler, sınıf yönetimini etkileyen ısı, ışık, renk ve gürültü gibi fiziksel etmenleri yüzeysel bir şekilde değerlendirirken, okul öncesi öğretmenlerinin ise sınıflarının fiziksel özelliklerini daha detaylı bir perspektifle değerlendirdikleri ve bir okul öncesi sınıfında olması gereken özellikleri somut olarak açıkladıkları gözlemlenmiştir. Yağcı (2018) çalışmasında, 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarının fiziki mekân ve donanım koşullarının, aydınlatma, havalandırma, ısınma ve sınıf özellikleri açısından genel bir standarda sahip olmadığı ve gerekli koşulların sağlandığı kurs sayısının düşük olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Bu durum, çocukların sağlıklı ve güvenli bir öğrenme ortamında eğitim almalarını olumsuz etkileyebilir ve bu alanda iyileştirici adımların atılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri ve öğretmenlerin sınıflarında gerçekleştirecekleri etkinliklere göre oturma düzenlerini ayarladıkları, genellikle 'U' düzeni tercih ettikleri ve sabit bir oturma düzeni yerine ihtiyaca göre değişebilen yerleşim düzenini benimsedikleri gözlemlenmiştir. Bu yaklaşım, öğrenci etkileşimini ve öğrenme süreçlerini destekleyen esnek bir sınıf yönetimi stratejisi olarak değerlendirilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, sınıflarının fiziksel özelliklerine uygun olarak öğrenme merkezlerini okul öncesi eğitim programına göre yerleştirdikleri ve çeşitlendirdikleri, ayrıca günlük eğitim akışlarında gerektiğinde geçici öğrenme merkezleri oluşturdukları ve düzenledikleri gözlemlenmiştir. Bu çalışmada belirlendiği üzere, 4-6 yaş Kur'an Kursları'nda öğrenme merkezlerinin bulunmadığı saptanmıştır. Şahin (2020) tarafından yapılan araştırmada ise okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun sınıfta öğrenme merkezlerini aktif bir şekilde kullandıkları ve bu merkezlerin genellikle blok, kitap, fen, dramatik oyun, müzik ve sanat gibi çeşitli alanlarda düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada ortaya konan bulgulara ek olarak, Çelik Tüten (2021) çalışmasında, öğretmenlerin öğrenme merkezleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu merkezlerin kullanım amaçlarının öğretmenler tarafından bilinmemesinin, öğretmenlere sunulan eğitimlerin yetersiz

kalmasının neden olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular Doğan'ın (2019) çalışmasında da desteklenmektedir. Doğan, öğretmenlerin öğrenme merkezlerini düzenleme, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, araç-gereç ve materyal kullanma ve öğrenme sürecini yönetme konularında yeterlik eksiklikleri olduğu sonucuna varmıştır. Bu bağlamda mevcut araştırmanın bulguları, literatürdeki diğer çalışmalarla da tutarlılık göstermektedir.

Öğretmenlerin ve öğretmenlerin sınıf kurallarının belirlenmesi ve uygulanması konusundaki görüşleri karşılaştırıldığında, benzer cevaplar verdikleri ancak bazı farklılıkların olduğu görülmektedir. Öğreticiler, kuralları oluştururken, açıklarken ve hatırlatırken genellikle olumsuz cümle yapılarını tercih ederek yapılmaması gereken davranışlara vurgu yapmaktadırlar. Bu çalışma, sınıf yönetimi bağlamında öğretmenlerin sınıf kurallarının belirlenmesi konusunda kısıtlı kaldığını ortaya koymaktadır. Öte yandan, öğretmenlerin ise sınıf kurallarıyla ilgili daha olumlu ifadeler kullanarak ve bilgi temelli bir yaklaşım sergileyerek hareket ettikleri sonucuna varmaktadır. Çelik Tüten (2021) çalışmasında, öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda bazı öğretmenlerin sınıf kurallarının oluşturulmasıyla ilgili bilgi eksikliği yaşadıkları belirlenmiştir. Sınıf kurallarının uygulanmasıyla ilgili olarak ise öğretmenlerin ve öğretmenlerin görüşleri karşılaştırıldığında, öğretmenlerin öncelikle kuralları hatırlatma sürecinde çocukların kuralları içselleştirmesine rehberlik etmek için farklı öğretim yöntemleri ve teknikleri kullandıkları, kuralların tutarlı bir şekilde uygulanmasına özen gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğreticilerin kuralları sözlü olarak hatırlattıkları, sınıf kurallarının benimsenmesinde ceza ve tehdit yöntemlerini kullandıkları ya da kendi geçmiş deneyimlerinden faydalandıkları belirlenmiştir. Çelik Tüten (2021) çalışmasındaki bulgular, öğretmenlerin sınıfta çocukları arkadaşlarının yanında uyararak ve gelişim düzeylerine uygun olmayan cezalar vererek oyunlardan dışladıklarını ortaya koymaktadır. Bu durum, öğretmenlerin disiplin yöntemlerini daha etkili ve çocukların gelişimine uygun bir şekilde kullanma ihtiyacını göstermektedir. Aydın (2017) tarafından yapılan çalışma, sınıf yönetimi eğitimi almış öğretmenlerin sınıf kurallarının uygulanmasında daha etkili performans sergilediklerini ortaya koymuştur. Bu bulgular, mevcut araştırmalarla uyumlu bir şekilde değerlendirilebilir.

Öğretmenlerin ve öğretmenlerin sınıf içi iletişim stratejilerini karşılaştıran bu çalışmada, öğretmenlerin çocukların göz seviyesine eğilip; göz teması kurarak dinledikleri, çocuklarla iletişimde olumlu ifadeler ve ben dilini kullandıkları belirlenmiştir. Öte yandan öğretmenlerin ise, örnek verilen

uygulamalarda olumsuz ifadelerle daha fazla yer verdikleri ve genellikle sınıf kurallarını hatırlatmaya yönelik cümleler kullandıkları görülmüştür. Bu bağlamda, öğretmenlerin sınıf içi iletişim becerilerini öğrencilere göre daha etkin kullandıkları sonucuna varılmıştır. Doğan (2019) tarafından belirtilen öğrencilerin çocukların iletişim becerilerini desteklemek için etkinlikler hazırlama konusundaki yetersizlikleri, Gangal'ın (2020) çalışmasında ele alınan pedagojik dokümantasyon eğitimi ile ilgili bulgularla bağlantılıdır. Gangal, pedagojik dokümantasyon eğitimi alan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini geliştirdiklerini ve çocuklarla iletişimde daha etkin olduklarını göstermiştir. Bu çalışma, önceki araştırmaların bulgularıyla uyumlu bir şekilde değerlendirilebilir, özellikle öğretmenlerin profesyonel gelişimlerini çocukların iletişim becerilerini nasıl etkilediğini anlamamıza katkı sağlamaktadır.

Öğretmenlerin istenmeyen davranışlarla baş etme sürecindeki aşamaları izledikleri belirlenmiştir; ancak öğrencilerin iletişim yöntemleri ve uygulamaları ile ilgili verdikleri örneklerin ifadeleri tutarlı değildir. Öğreticiler, ceza olarak adlandırmalarına rağmen, çocuklara ikinci tip ceza stratejileri uyguladıkları ve davranış düzeltme amaçlı yöntemleri kullanmadıkları saptanmıştır. Çelik Tüten (2021) çalışması, öğrencilerin problemleri davranış sergileyen öğrencilerle ilgili olarak sorunun kaynağını öğrenmek yerine aileye bir uzmandan destek alınması ve sorun devam ederse okul yönetimi tarafından okuldan uzaklaştırma yoluna gidildiğini belirtmektedir. Ayrıca, öğrencilerin ceza verme eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir, bu durum öğrencilerin istenmeyen davranışlara ceza yöntemini tercih ettikleri bulgusunu desteklemektedir. Öte yandan, okul öncesi öğretmenlerin Aydın (2017) tarafından yapılan çalışmada ise sınıf yönetimini sağlamak ve problemleri davranışları önlemek için kısıtlayıcı yöntemler yerine istenmeyen davranışları önleyici ve istenilen davranış destekleyici pedagojik formasyon kapsamında yöntemle benimsedikleri belirtilmiştir. Bu bulgular, öğretmenlerin sınıf içi disiplin yönetimi konusunda farklı yaklaşımlar sergilediğini ve pedagojik formasyonun etkili kullanımının önemini vurgulamaktadır.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin aile ile iletişim kurma konusundaki görüşleri benzerlik gösterse de uygulama açısından belirgin farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Okul öncesi öğretmenleri genellikle velilerle birebir görüşmeyi tercih ederken, öğrencilerin ise velilere mesaj atma yöntemini daha çok benimsedikleri gözlemlenmektedir. Yapılan araştırmalarda (Bayraktar, Güven ve Temel, 2016; Çakmak Güleç ve Genç, 2010; Greenwood ve Hickman, 1991; Kang, Horn ve Palmer, 2017) okul öncesi öğretmenlerinin

aile katılımını planlama ve uygulamada gerekli yeterliliklere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu çalışmalar, öğretmenlerin ailelerle etkili iletişim kurma ve iş birliği geliştirme konusundaki yetkinliklerini değerlendirmekte önemli bir referans sağlar. Özdemir Türk (2019) çalışmasında, öğretmenlerin velilerle iletişim kurarken genellikle tek yönlü iletişim kullandıklarını ve bilgilendirme amaçlı olarak WhatsApp uygulamasını tercih ettiklerini belirtmiştir. Doğan (2019) ise, öğretmenlerin ailelerle iletişimi internet üzerinden sağladıklarını ve aile katılımı etkinliklerini yeterince planlayıp gerçekleştirme konusunda eksiklikler olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmalar, öğretmenlerin aile ile iletişimindeki pratikliklerini ve etkileşimdeki zayıflıklarını vurgulayarak, bu araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

Sonuç olarak, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf imkanlarına ve çocukların gelişim basamaklarına uygun bütüncül bir yaklaşımla hareket ettikleri gözlemlenmiştir. Buna karşın, Kur'an Kursları'nda görevli öğretmenlerin sınıf yönetimi ve pedagojik formasyon konusunda sınırlı bilgi ve beceriye sahip oldukları belirlenmiştir. Öğreticiler, eğitim süreçlerini yeterince planlayamadıkları ve olumlu iletişim stratejileri yerine disiplin yöntemlerini tercih ettikleri için çocukların gelişimini yeterince destekleyemedikleri saptanmıştır. Bu bulgular, okul öncesi öğretmenlerinin bilimsel yöntemler ve olumlu iletişim stratejileri kullanarak sınıf yönetimini etkili bir şekilde sağladığını, Kur'an Kursu öğretmenlerinin ise profesyonel gelişim ihtiyaçlarının bulunduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıda yer alan öneriler verilebilir.

1. Kur'an Kursu öğretmenleri pedagojik formasyon eğitimi almış olanlar arasından seçilmelidir.
2. 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğretmenleri sınıf yönetimi konusunda hizmet içi eğitime alınabilirler.
3. 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında da staj görmeleri sağlanmalıdır.
4. 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarının fiziksel standartlarının iyileştirilmesinde (öğrenme merkezlerinin düzenlenmesi, çocukların oturma düzenleri vb.) MEB'den destek alınmalıdır.
5. 4-6 yaş grubuna yönelik eğitim veren Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ile Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) kurumlarının eğitim - öğretim uygulamaları (ölçme-değerlendirme, program geliştirme vb.) açısından karşılaştırıldığı bir araştırma yapılmalıdır.

Hakem: Dış, Bağımsız.

Teşekkür:

-

Beyanname:

1. Özgünlük Beyanı:

Bu çalışma "İlkokul bünyesindeki anasınıflarında çalışan öğretmenler ile 4-6 yaş Kur'an kurslarında çalışan öğreticilerin sınıf yönetimi açısından karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

2. Yazar Katkıları:

Fikir: AA-ÇA; **Kavramsallaştırma:** AA-ÇA; **Literatür Taraması:** AA-ÇA; **Veri Toplama:** AA; **Veri İşleme:** AA; **Analiz:** AA-ÇA; **Yazma – orijinal taslak:** AA; **Yazma – inceleme ve düzenleme:** AA-ÇA.

3. Etik Kurul İzni:

Bu çalışma için etik kurul izni, Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 8.09.2022 tarihli ve 288 numaralı kararı ile alınmıştır.

4. Finansman/Destek:

Bu çalışma herhangi bir finansman ya da destek almamıştır.

5. Çıkar Çatışması Beyanı:

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedirler.

KAYNAKÇA

AKDAĞ, F. (2022). *4-6 yaş grubu Kur'an kursları üzerine bir araştırma (Denizli ili örneği) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

AKTAŞ ARNAS, Y. (2018). Fiziksel ortamların planlanması. Y. Aktaş Arnas ve F. Sadık (Ed.), *Okul öncesinde sınıf yönetimi* içinde (ss. 47-62). Ankara: Pegem Akademi.

ALBAYAK, A. (2023). *İlkokul bünyesindeki anasınıflarında çalışan öğretmenler ile 4-6 yaş Kur'an kurslarında çalışan öğreticilerin sınıf yönetimi açısından karşılaştırılması [Yüksek Lisans Tezi]*. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

AYDIN, D. (2017). *Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin öğretmenlik stilleri üzerindeki etkisi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

BACI, B. (2019). *Kur'an kursları öğretim programı (4-6 yaş grubu) ile okul öncesi eğitimi programının karşılaştırılması [Yayımlanmamış yüksek*

lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.

- BAYRAKTAR, V., GÜVEN, G. ve TEMEL, Z. F. (2016). A study into the attitudes of teachers working at preschool education institutions regarding family involvement activities. *Kastamonu Education Journal*, 24(2), 755-770.
- ÇAKMAK GÜLEÇ, H. ve GENÇ, S. Z. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki okul aile iş birliği hakkında öğretmenler ve ailelerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(155), 158-171.
- ÇELİK TÜTEN, A. (2021). *Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an kursu Başkanlığı sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- DERETARLA Gül, E. (2008). Meşrutiyet'ten günümüze okul öncesi eğitim. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 269-278.
- DİB. (2022). *4-6 yaş grubu Kur'an kursları öğretim programı*. Ankara.
- DOĞAN, Z. (2019). *4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğreticilerinin eğitim-öğretim yeterlik algıları (Kayseri örneği) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- DÜZGÜN, Ü. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri (Kayseri ili örneği) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- GANGAL, M. (2020). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sınıfta istenmeyen davranışlarla başa çıkmaya yönelik uygulamaları ve sınıf yönetimi stratejileri hakkındaki inançlarının incelenmesi [Yayımlanmamış doktora tezi]*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- GREENWOOD, G. E. ve HICKMAN, C. W. (1991). Research and Practice in Parent Involvement: Implications for Teacher Education. *The Elementary School Journal*, 91(3), 279-288. doi:10.1086/461655
- GÜLTEKİN AKDUMAN, G. (2016). Okul öncesi eğitimin tanımı ve önemi. G. Uyanık Balat (Ed.), *Okul öncesi eğitime giriş* içinde. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- GÜNEŞ, A. M. (2021). Özel ve resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ve sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişki. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 290-311.
- KAF, Ö. (2018). Öğretimin yönetimi. Y. Aktaş Arnas ve F. Sadık (Ed.), *Okul öncesinde sınıf yönetimi* içinde (ss. 87-101). Ankara: Pegem Akademi.
- KANG, J., HORN, E. M. ve PALMER, S. (2017). Influences of Family Involvement in Kindergarten Transition Activities on Children's Early School Adjustment. *Early Childhood Education Journal*, 45(6), 789-800. doi:10.1007/s10643-016-0828-4
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 29329 Resmî Gazete (2015). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=20694&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden erişildi.
- ÖZDEMİR TÜRK, H. (2019). *Çocuklarını Kur'an kursu veya anasınıfına gönderen ailelerin tercihlerine ilişkin bir çözümleme [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- SARI, B. (2019). *Kur'an kursları öğretici kitabındaki uygulamaların incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- ŞAHİN, G. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerine ilişkin görüşleri ve sınıf içi uygulamaları [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- ŞENSOY, S. (2022). *4-6 yaş Kuran kursu öğreticilerinin öğretim yöntem ve teknikleri konusundaki görüşleri [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çorum.
- TÜRKAN, M. (2015). *Türkiye'de din eğitimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların içerik ve yöntem açısından incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- UZUN, H. (2007). *Malatya ilinde okulöncesi eğitim programının uygulanmasında öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

- YAĞCI, S. (2018). *Öğreticilere göre diyanet işleri başkanlığı 4-6 yaş grubu Kur'an kursları (İzmir ili örneği) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]*. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- YORULMAZ, B. (2016). Türkiye'de din eğitimi alanında yapılan lisansüstü çalışmalar hakkında genel bir değerlendirme. *Öneri Dergisi*, 12(46), 41. doi:10.14783/od.v12i46.1000010003.

COMPARISON OF PRESCHOOL TEACHERS AND 4-6 YEAR OLD QURAN COURSE TEACHERS IN TERMS OF CLASSROOM MANAGEMENT

 Ali ALBAYRAK^a

 Çiğdem APAYDIN^b

Extended Abstract

Preschool education is all of the educational activities given to children in the 0-6 age group. In our country, pre-school education is given by public or private institutions for children in this age group under the names of nursery, nursing home, kindergarten, kindergarten and day care center (Deretarla Gül, 2008). In addition, with the abolition of the age range determined for non-formal religious education with the Regulation No. 28257 dated April 7, 2012 in the Official Gazette, Qur'an courses for the 4-6 age group were opened by the Presidency of Religious Affairs (DIB) and education started to be provided. In today's MEB pre-school education institutions, the MEB 2013 Preschool Education Program is used and pre-school teachers provide training for the 4-6 age group. Preschool teachers are appointed on the condition that they graduate from the Department of Preschool Teaching or Kindergarten Teaching, which includes a four-year undergraduate program affiliated to the Faculties of Education within the universities.

A curriculum for Quran courses for the 4-6 age group has been prepared to be used in the Quran courses opened for the 4-6 age group by the Presidency of Religious Affairs (Çelik Tüten, 2021). Instructors provide the training given for this age group in Qur'an courses. Instructors are appointed with the conditions of having a Preschool and Child Development Training Course Program (380 hours) certificate, except for those who have graduated from religious education institutions at the imam hatip high school, associate degree or undergraduate level, and have a high school, associate degree or

---

^a Prof., Akdeniz University, alialbayrakk@hotmail.com

^b Assoc. Prof., Akdeniz University, cigdemapaydin@gmail.com

undergraduate graduation diploma in the field of child development, or a certificate or course completion certificate obtained before 19.01.2017.

As can be seen, in two different institutions, individuals with different education levels provide education with different programs in the field of pre-school education for the same age groups. For effective classroom management, it is important for teachers to have the necessary knowledge and application skills about classroom management, classroom layout, teaching, time and behavior management and communication skills. In this context, in two different institutions (MEB, DİB), providing education from different perspectives in the field of pre-school education for the same age groups; It is aimed to compare the pre-school teachers working in kindergartens within the primary school and the teachers working in the Qur'an courses for the 4-6 age group in terms of classroom management. In this context, answers to the following sub-problems will be sought.

1. What are the views of preschool teachers and 4-6 year old Quran course instructors on planning their one-day education flows?
2. What are the views of preschool teachers and 4-6 year old Quran course instructors on the physical variables that affect the classroom environment?
3. What are the views of preschool teachers and 4-6 year old Quran course instructors on determining and implementing classroom rules?
4. What are the strategies used by preschool teachers and 4-6 year old Quran course instructors to strengthen classroom communication?
5. What are the strategies used by preschool teachers and 4-6 year old Qur'an course instructors to solve undesirable behaviors?
6. What are the ways in which preschool teachers and 4-6 year old Qur'an course instructors communicate with families during the evaluation of children's development?

Research Methodology

This research is a case study suitable for the qualitative research model. In this study, a holistic multi-case design was used. The study group of the research; In the 2022-2023 academic year, 10 pre-school teachers working in primary schools with kindergartens and 10 instructors working in Quran courses for the 4-6 age group were formed in the Kepez district of Antalya province. In order to develop the data collection tool, first of all, a literature review was made and a semi-structured interview form was prepared. In order to conduct the study, the necessary legal permissions were obtained from the ethics committee of Akdeniz University, the Antalya Provincial

Directorate of National Education and the Kepez District Mufti. Kindergartens and Qur'an courses were attended in person and appointments were made with teachers and instructors. Appointments were made on different days, and data were collected by face-to-face individual interviews on the days and times when teachers and instructors were available. Descriptive analysis technique was used to analyze the research data. The themes created are presented in the findings section. According to the frequency of the responses given by the participants, a thematic classification and frequency and tables are given depending on this thematic classification.

Findings of the Study

The study's findings indicate that preschool teachers effectively implemented daily education activities that were aligned with the MEB 2013 preschool education program. In contrast, Quran course instructors for the 4-6 age group demonstrated difficulty in adhering to the curriculum. The study revealed that instructors exhibited limited knowledge regarding the physical variables influencing the classroom environment, whereas teachers provided more comprehensive responses. Additionally, it was observed that teachers employed negative sentences and punitive approaches when establishing and enforcing classroom rules, whereas instructors tended to use positive expressions and adopt a knowledge -based approach. In the context of classroom communication, it has been demonstrated that teachers frequently utilize negative expressions when interacting with children. A comparison was made between the strategies employed by teachers and those used by preschool instructors in dealing with undesirable behaviors. Consequently, it has been discerned that preschool teachers adopt a holistic approach that aligns with the resources available in the classroom and the developmental stages of the children in their care. Conversely, instructors in Quran courses are constrained in terms of classroom management, lacking comparable knowledge and skills concerning the variables that impact classroom dynamics, as observed with teachers.

Keywords: Religious Education, Classroom Management, 4-6 age Group Quran Course Instructor, Preschool Teacher.

Peer-review: External, Independent.

Acknowledgements:

-

Declarations:

1. Statement of Originality:

This work has been derived from a master thesis entitled "Comparison of teachers working in kindergartens within primary schools and teachers working in Qur'an courses for 4-6 years old in terms of classroom management"

2. Author Contributions:

Concept: AA-ÇA; **Conceptualization:** AA-ÇA; **Literature Search:** AA-ÇA; **Data Collection:** AA; **Data Processing:** AA; **Analysis:** AA-ÇA; **Writing – original draft:** AA; **Writing – review & editing:** AA-ÇA.

3. Ethics approval:

Ethics Committee Approval for this study was obtained with the decision of Akdeniz University Social and Human Sciences Ethics Committee dated 9.8.2022 and numbered 288.

4. Funding/Support:

This work has not received any funding or support.

5. Competing interests:

The authors declare no competing interests.

